

RAADSVORSTEL

ONDERWERP

Verordening Riool- en Waterzorgheffing Westland 2024.

AANLEIDING

Inleiding/aanleiding

De Wet gemeentelijke watertaken regelt onder meer de 'verbrede' rioolheffing. Gemeenten hebben de wettelijke zorgplicht voor stedelijk afvalwater, hemelwater en grondwater. Om deze zorgplichten te bekostigen heeft de gemeente de verbrede rioolheffing ingevoerd. De verbrede rioolheffing is gebaseerd op artikel 228a van de Gemeentewet. Het karakter van de rioolheffing is een bestemmingsheffing waarmee kosten kunnen worden verhaald om collectieve maatregelen te treffen die de gemeente noodzakelijk acht voor een doelmatig werkende riolering en overige maatregelen ten aanzien van hemelwater en grondwater.

Sinds 2022 vervangt De Verordening Riool- en Waterzorgheffing de oude Verordening Rioolheffing. De huidige naam 'Rioolheffing' dekt niet meer de lading. Het schept een beeld van een belasting voor een buizenstelsel. Gemeenten moeten maatregelen nemen om wateroverlast en -schade te voorkomen. Iedereen heeft daar profijt van.

De opbrengst van de riool- en waterzorgheffing mag alleen worden benut voor de dekking van de kosten die verband houden met de aanleg, instandhouding en onderhoud van het gemeentelijke rioolstelsel alsmede het treffen van maatregelen betreffende afvalwater, hemelwater en grondwater.

- Bij de vaststelling van de gebruikerstarieven van percelen die in hoofdzaak tot woning dienen wordt rekening gehouden met de differentiatie één-, twee- en meerpersoonshuishoudens. Indien er geen feitelijk gebruiker is aan te wijzen, is het (laagste) tarief van een eenpersoonshuishouden van toepassing. Daarnaast is er ook een tarief voor percelen die niet in hoofdzaak tot woning dienen, zoals bedrijven en instellingen.
- De eigenarentarieven worden gebaseerd op de WOZ-waarde van de onroerende zaak. Onderscheid is gemaakt tussen een tarief voor woningen en een tarief voor niet-woningen. De eigenarentarieven worden berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaak. Het maximum aanslagbedrag bedraagt € 25.000 per perceel.

DOELSTELLING

De doelstellingen zijn:

- het voeren van een kostendekkend beleid ten aanzien van de rioolheffing. Hierbij mogen de geraamde baten niet hoger zijn dan de geraamde lasten. En eventuele tekorten, opbrengsten uit de rioolheffing en gespaarde gelden als gevolg van uitgestelde werkzaamheden worden ondergebracht in de voorziening artikel 44 lid:2 BBV riolering.
- de geraamde opbrengst te realiseren door de tarieven rioolheffing met 4,2% te verhogen en een compensatie te bieden voor de waardeontwikkeling voor de tarieven rioolheffing eigenaren.

RAADSVORSTEL

ARGUMENTATIE

1.1 Om de meeropbrengst riool- en waterzorgheffing 2024 van 4,2% ten opzichte van 2023 te realiseren, worden de tarieven verhoogd, behoudens een aanpassing als gevolg van de waardeontwikkeling.

Op basis van de door de gemeente uitgevoerde marktanalyse wordt voor de woningen uitgegaan van een stijging van 7%. Voor de niet-woningen wordt uitgegaan van een stijging van 2%.

De waarde van de onroerende zaak per 1 januari 2024 wordt bepaald naar de waardepeildatum 1 januari 2023. Om de gemiddelde waardestijging niet van invloed te laten zijn op de opbrengst van de riool- en waterzorgheffing (eigenaren woningen), wordt voorgesteld het tarief van de riool- en waterzorgheffing eigenaren woningen met (ongeveer) hetzelfde percentage te verlagen. De tarieven voor het gebruikersdeel zijn deelbaar door 12, in verband met de heffing per maand.

Gemiddelde waardeontwikkeling

WOZ-waarde	%
Woningen	7%
Niet-woningen	2%

Berekening tarief riool- en waterzorgheffing (eigenaren):			
Rioolheffing 2024	%	Tarief woningen eigendom	Tarief niet-woningen eigendom
Tarieven exclusief waardeontwikkeling		0,0175	0,0433
Waardeontwikkeling woningen (WOZ):	7,00%		
betekent een correctie van het tarief met:	-6,54%	-0,00114	
Waardeontwikkeling niet-woningen (WOZ)	2,00%		
betekent een correctie van het tarief met:	-1,96%		-0,00085
Tarieven inclusief waardeontwikkeling		0,01636	0,04245
Verhoging tarief conform begroting 2024	4,20%	0,00069	0,00178
Nieuw tarief 2024 niet afgerond		0,01704	0,04423
Nieuw tarief 2024		0,0170	0,0442

RAADSVORSTEL

kostenoverzicht Riool- en waterzorgheffing:

Riool- en waterzorgheffing	Begroting 2024	
	Baten	Lasten
7.2 Kosten taakveld Riolering incl. (omslag)rente		10.931.500
7.2 Dotatie voorziening Toekomstige vervanging riolering (artikel 44 lid 1)		3.150.000
2.1 Verkeer en vervoer		347.500
2.4 Economische havens en waterwegen		1.227.400
Netto kosten taakveld		15.656.400
<i>Toe te rekenen kosten:</i>		
0.4 Overhead incl. (omslagrente)		1.558.000
Btw		1.271.000
<i>Opbrengst heffingen:</i>		
7.2 Riolering (plus areaaluitbreiding)	17.450.400	
6.3 Inkomstenregeling (kwijtschelding)	-218.000	
Totaal rioolheffing	17.232.400	18.485.400
Dekkingspercentage voor mutatie voorziening		93,2%
Onttrekking voorziening Egalisatie riolering (artikel 44 lid 2)	1.253.000	
Dekkingspercentage 2024		100,0%
Dekkingspercentage 2023		100,0%

Toelichting riool- en waterzorgheffing:

- De kosten, die toegerekend worden vanuit taakveld 2.1 Verkeer en vervoer, zijn de kosten van straatreiniging en een gedeelte m.b.t. watertaken, onderdeel duikers. De straatreiniging wordt door de gemeente uitgevoerd met het oog op het functioneren van de riolering, verkeer aanbieden van afval en de verkeersveiligheid. Een exacte verdeling over de onderdelen is niet te bepalen. Wij schatten in dat 15% van de kosten van de straatreiniging betrekking heeft op de riolering. De kosten voor de duikers worden voor 100% toegerekend aan de riolering;
- De kosten, die toegerekend worden vanuit taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen betreffen de kosten van de watertaken. Deze kosten worden voor 70% toegerekend aan de riolering. De overige 30% wordt gezien als kosten voor de vaarroutes;
- Beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater 2018-2022: in het (verbreed) gemeentelijk rioleringsplan (vGRP) plannen we de uitvoeringsmaatregelen als renovaties en vervangingsinvesteringen van het gehele rioleringsstelsel. Daarnaast is er aandacht voor de gezamenlijke en integrale inzet van exploitatiegelden voor het onderhoud van het gehele (afval-) watersysteem. De gemeente Westland investeert met aanzienlijke bedragen in beheer en onderhoud, vervanging, systeemoptimalisatie en het op orde houden van het watersysteem en het rioolstelsel. De kosten worden hoofdzakelijk gefinancierd uit de rioolheffing. De tariefstructuur rioolheffing bestaat uit een eigenarenheffing en gebruikersheffing. Deze tariefstructuur blijft gehandhaafd.
- Er is gewerkt aan het opstellen van een Water- en Rioleringsplan 2023-2027 (WRP). Dit zal na vaststelling door de raad het Beheerkader Afvalwater, hemelwater en grondwater vervangen. Dit zal gevolgen hebben voor het takenpakket dat onder de verbrede rioolheffing valt;
- Voorziening Toekomstige vervanging riolering (artikel 44 lid 1d BBV): in het tarief mogen spaarbedragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen worden meegenomen. Deze worden

RAADSVORSTEL

als last genomen in de exploitatie en toegevoegd aan de voorziening. De voorziening toekomstige rioolvervangingsinvesteringen bedraagt op 1 januari 2024 € 6,2 miljoen. In 2024 bedraagt de storting € 3,1 miljoen en er zal niet geïnvesteerd worden;

- Voorziening Egalisatie riolering (artikel 44 lid 2): opbrengsten uit de rioolheffing en gespaarde gelden als gevolg van uitgestelde werkzaamheden moeten uitsluitend én blijvend voor het rioleringsdoel worden bestemd en worden ondergebracht in een voorziening. Eventuele tekorten worden onttrokken aan de voorziening Toekomstige vervanging riolering (artikel 44 lid 1). Deze voorziening bedraagt op 1 januari 2024 € 12,5 miljoen. De raad heeft vastgesteld dat de toegerekende kosten voor de watertaken gecompenseerd worden door een dotatie aan de voorziening Egalisatie riolering (artikel 44 lid 2) (vanuit de algemene middelen). De kosten voor de watertaken (incl. overhead en btw) bedragen in 2024 € 1,7 miljoen.

In het Beheerkader Afvalwater, Hemelwater en grondwater is opgenomen dat voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven jaarlijks een tariefstijging wordt voorgesteld van 4%. Voorgesteld wordt om de tarieven in 2024 te verhogen met de inflatiecorrectie van 4,2%

Controleerbare toedeling

Omdat de belasting zowel van de eigenaren als de gebruikers wordt geheven moet op controleerbare wijze worden vastgelegd welke uitgaven in welke mate door het eigenarendeel, en in welke mate door het gebruikersdeel, worden gedekt. Deze eis van de Hoge Raad lijkt met name te moeten waarborgen dat dezelfde kosten niet twee keer in rekening worden gebracht.

De opbrengst van eigenaren van woningen en niet-woningen bedraagt € 6,43 mln. De opbrengst van gebruikers van woningen en niet-woningen bedraagt € 10,8 mln. Hierop is de kwijtschelding reeds in mindering gebracht. Hieruit blijkt dat 34,8% van de kosten wordt toegerekend aan de eigenaren en 58,4% aan de gebruikers. Het restant van de kosten (6,8%) wordt onttrokken aan (gedekt vanuit) de "Voorziening riolering".

2.1 Tekorten kunnen worden onttrokken aan de Voorziening riolering.

De kosten en opbrengsten in de gemeentelijke begroting worden tegen gelijkblijvend prijspeil *geraamd*. Dat wil zeggen dat de inflatiecorrectie vanaf 2024 niet in de hierna weergegeven cijfers is meegenomen.

RAADSVOORSTEL

Samenvattend zien de opbrengsten van de rioolheffing en de kosten van de riolering er in meerjarenperspectief als volgt uit:

Rioolheffing (bedragen in €)	2024	2025	2026	2027
Opbrengst				
Eigenaren niet-woningen	2.774.600	2.824.600	2.874.600	2.924.600
Gebruikers niet woningen	1.472.000	1.522.000	1.572.000	1.622.000
Eigenaren woningen	3.658.900	3.683.900	3.708.900	3.733.900
Gebruikers woningen	9.544.900	9.644.900	9.744.900	9.844.900
Opbrengst rioolheffing	17.450.400	17.675.400	17.900.400	18.125.400
Kwijtschelding	-218.000	-218.000	-218.000	-218.000
Opbrengst na kwijtschelding	17.232.400	17.457.400	17.682.400	17.907.400
Kosten				
Taakveld 7.2 Riolering	10.931.500	11.131.700	10.871.100	10.708.600
Dotatie voorziening Toekomstige vervanging riolering (artikel 44 lid)	3.150.000	3.150.000	3.375.000	3.375.000
Taakveld 2.1 Verkeer en vervoer	347.500	347.500	347.500	347.500
Taakveld 2.4 Economische havens en waterwegen	1.227.400	1.222.800	1.218.100	1.213.500
Overhead	1.558.000	1.558.000	1.558.000	1.558.000
Btw	1.271.000	1.643.400	1.629.000	1.615.200
Totaal kosten	18.485.400	19.053.400	18.998.700	18.817.800
Sado onttrekking voorziening Egalisatie riolering (artikel 44 lid 2)	1.253.000	1.596.000	1.316.300	910.400

2.1 De geraamde opbrengst van de riool en waterzorgheffing stijgt als gevolg van de voorgestelde tariefsverhoging.

Bij de (meerjaren)begroting was nog geen rekening gehouden met de verwachte structurele meeropbrengst van € 703.000.

RISICO'S EN KANTTEKENINGEN

1. In de berekening van de tarieven is uitgegaan van de stand van de herwaardering van 27 oktober 2023.

De bovengenoemde percentages met betrekking tot de waardedaling zijn vastgesteld op basis van de huidige stand van de herwaardering, modelwaarden en uitgevoerde marktanalyse. We streven er naar eind januari 2024 de herwaardering af te ronden en met dagtekening 23 februari 2024 meer dan 95% van de WOZ-beschikkingen te verzenden.

RAADSVORSTEL

2. Het vaststellen van de tarieven van de onroerendezaakbelastingen in een vroegtijdig stadium, kan een financieel risico inhouden.

De opbrengst is conform de begroting 2024. Bij de voorgestelde tariefstelling is rekening gehouden met de effecten van de jaarlijkse herwaardering in Westland. Het vaststellen van de tarieven onroerendezaakbelastingen 2024 vóórdat de WOZ-herwaardering volledig is afgerond, kan een financieel risico inhouden. Blijkt immers dat de gemiddelde OZB-waarde lager is dan nu wordt geprognostiseerd, dan worden de tarieven onroerendezaakbelastingen 2024 op een te laag niveau vastgesteld. De in de gemeentebegroting voor 2024 opgenomen opbrengst onroerendezaakbelastingen zal dan niet worden gehaald. Het tarief mag achteraf niet naar boven worden bijgesteld.

3. De stijging van de woonlasten in 2024 bedraagt 4,1%.

De stijging van de woonlasten bedraagt 4,1%. Dit geldt voor eigenaren/gebruikers van woningen in een eigen woning met een gemiddelde WOZ-waarde en een (gemiddelde) waardestijging van 7%. De woonlasten voor gebruikers van woningen (huurders) stijgen met ca. 4,2%. In 2019 is de macronorm voor de laatste keer toegepast. Dit is een norm voor de totale opbrengsten OZB in Nederland. Het Rijk en de VNG hebben afgesproken dat de macronorm verdwijnt. Daarvoor in de plaats komt een benchmark, waarin de OZB, de riool- en waterzorgheffing en afvalstoffenheffing worden vergeleken. Het resultaat van de benchmark komt in de COELO-atlas die in maart 2024 uitkomt.

FINANCIËN

Zoals aangegeven is de verhoging van 4,2% nog niet doorgevoerd in de door u vastgestelde begroting 2024. Deze correctie wordt middels een begrotingswijziging aan uw raad op 13 december 2023 voorgelegd.

COMMUNICATIEPARAGRAAF

Bekendmaking in elektronisch gemeenteblad en op internet.

EXTERN OVERLEG

Niet van toepassing

VERVOLGTRAJECT

Raadscommissie Bestuur en Economie en gemeenteraad.

Burgemeester en wethouders van Westland,

de secretaris, de burgemeester,